

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt
103 33 Stockholm**Yttrande över betänkandet Fakturabedrägerier (SOU 2015:77)**

(Ju2015/06504/L2)

Med anledning av att Riksdagens ombudsmän beretts tillfälle att lämna synpunkter på det som föreslås i rubricerat betänkande får jag framföra följande:

Utredningen föreslår en regel om full ersättningsskyldighet för rättegångskostnader för näringsidkare som inlett en rättegång trots att denne insett eller borde ha insett att käromålet var ogrundat. Det är alltså fråga om att göra ett undantag från de principer som ligger bakom den ursprungliga regleringen för s.k. småmål, dvs. att partens kostnadsansvar ska vara begränsat och överblickbart i förväg. Förslaget innebär att svaranden, om han eller hon vinner målet, i vissa fall ska kunna få ersättning för bl.a. ombudskostnaderna i sin helhet. Begränsningen till sådana kostnader som anges i 18 kap. 8 a § andra stycket rättegångsbalken ska alltså inte gälla i dessa fall.

Jag vill ifrågasätta om det finns tillräckliga skäl att införa den föreslagna regeln. Såvitt jag förstår kommer tillämpningsområdet att bli synnerligen begränsat. Utredningen sammanfattar sina undersökningar (s. 21) med att det är ytterst sällan som personerna bakom fakturabedrägerierna har vänt sig till tingsrätten. Och det är lätt att förstå att så är fallet. I många av de fall som det är fråga om torde det vara straffbart som försök till bedrägeri att framställa betalningskrav och det säger sig självt att fakturautställaren i en sådan situation drar sig för att framställa kravet via tingsrätten. Det är alltså mycket ovanligt att tingsrätterna får in mål där den föreslagna regeln skulle komma att tillämpas.

I de mål som trots allt kan förekomma talar det mesta för att de kostnader som oseriösa kändeparter kan få ersatta genom den nya bestämmelsen skulle bli mycket begränsade. Den som blir utsatt för ett krav som är helt grundlöst gör nog i regel den bedömningen att han klarar av att bestrida kravet på egen hand, särskilt som det aldrig går att vara helt säker på om den tänkta nya regeln skulle bli tillämplig. I så fall uppstår i de flesta fall inga kostnader som skulle omfattas av den nya regeln. Och om svaranden skulle anlita ett ombud, torde ombudsarvodet för att bestrida ett helt grundlöst krav bli mycket måttliga och i många fall rymmas inom vad som redan nu är ersättningsgillt.

Min uppfattning är att tillämpningsområdet för den föreslagna regeln skulle bli så begränsat att det inte finns något behov av den. Jag avstyrker alltså utredningens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken. Jag avstår från att yttra mig beträffande de övriga förslagen i betänkandet.

Lars Lindström

I beredningen av yttrandet har byråchefen Carina Sjögren deltagit.